

A MAGYAR ZENEMŰVÉSZEK ÉS TÁNCMŰVÉSZEK

SZAKSZERVEZETE

KÜLDÖTTÉRTEKEZLETE

2014. ÁPRILIS 23.

BESZÁMOLÓ
2009 - 2014

HATÁROZATOK
2014

TARTALOM

fejezet		oldal
	BEVEZETÉS	
1.	Általános kérdések	5
1.1.	<i>Az érdekegyeztetés és a bérek, illetmények kérdései</i>	5
	Határozati 1-2. pont	
1.2.	<i>A foglalkoztatás általános helyzete</i>	7
	Határozat 3-5. pont	
1.3.	<i>A költségvetési és fenntartói finanszírozás kérdései</i>	8
	Határozat 6. pont	
1.4.	<i>A jövedelemadó</i>	10
1.5.	<i>A társadalombiztosítási és nyugdíjszabályozás</i>	10
	Határozat 7. pont	
1.6.	<i>Előadóművészi jogok</i>	12
	Határozat 8-9. pont	
1.7.	<i>Az előadó- művészeti törvényről</i>	16
	Határozat 10. pont	
2.	Szakmai területek kérdései	16
2.1.	<i>A művészetoktatás területe</i>	16
2.2.	<i>Magyar Állami Operaház</i>	17
2.3.	<i>Zene- és táncművészeti intézmények</i>	17
2.4.	<i>Szabadjoglalkozású zenei előadóművészek</i>	18
	Határozat 11. pont	
2.5.	<i>Szórakoztatózenészek</i>	18
3.	A szakszervezet élete	19
3.1.	<i>Kapcsolataink kormányzati és más szervekkel</i>	19
3.2.	<i>Együttműködés szakmai és más szervezetekkel</i>	19
3.3.	<i>Szakszervezeti kapcsolatok</i>	19
3.4.	<i>Nemzetközi kapcsolatok</i>	19
3.5.	<i>Szervezeti kérdések</i>	20
3.6.	<i>Gazdálkodás</i>	20
3.7.	<i>A szakszervezet szervezeti részei, szolgáltatásai</i>	22
3.7.1.	<i>A Magyar Élőzene kft. és az Országos Szórakoztatózenei Központ</i>	22
3.7.2.	<i>A Kőbányai Zenei Stúdió és az MZTSZ Stúdió (Szófia utca)</i>	22
3.7.3.	<i>Lapkiadás, honlap</i>	22
3.7.4.	<i>Üdültetés, segélyezés</i>	23

BEVEZETÉS

Újjá alakuló szakszervezetünk szinte napra pontosan, 1989. április 26-án, negyedszázada tartotta az első – immár önálló jogi személyként, a korábbi országos szakszervezeti szerveződéstől független szervezetként – küldöttértekezletét. Ezen a küldöttértekezleten fogadtuk el új, önállóságunkat is deklaráló alapszabályunkat.

Jelen beszámolónkban egy-egy témánál visszaköszönnek az elmúlt huszonöt év határozatai, beszámolóí, jelezve azt, hogy egyes problémák „örök-életűek”, míg mások megfelelő megoldást is nyertek. A negyedszázad is gyorsan eltelt, de talán e dokumentum is igazolja azt, hogy a szakszervezeti tevékenység nem állókép, hanem egy örökösen mozgó folyamat, amely újra és újra felszínre hozza a régóta megoldatlan és az új, megoldásra váró kérdések sokaságát.

A 2009-2014 közötti időszak a Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete történetének – hasonlóan az előző ciklushoz - egyik legmozgalmasabb, eredményekkel és veszteségekkel egyaránt gazdag időszakának tekinthető.

Felidézve és aktualizálva az előző beszámoló fő gondolatait:

Többek között ebben az időszakban tovább fejlődött a szakszervezet által fenntartott Kőbányai Zenei Stúdió Művészeti Szakiskola és Szakközépiskola működése, ugyanakkor ebben az időszakban – az Előadóművészi Jogvédő Iroda (EJI) jogi helyzetének alapvető változásainak következtében – az teljesen bizonytalanná, majd az új köznevelési és szakképzési törvények finanszírozása okán ismét biztonságossá vált.

Működtetjük, nem kis erőfeszítéssel a Magyar Élőzene Kht-t, ezen belül a szakszervezet zenei portálját és internetes zeneáruházát, www.dalok.hu elnevezéssel.

Továbbra is működtetjük a szakszervezet honlapját www.mztsz.hu címen.

A szórakoztatózenészek foglalkoztatása elősegítése ebben a ciklusban a szakszervezet közreműködésével nem valósult meg, nem volt olyan pályázati lehetőség, amely ezt elősegítette volna.

Továbbra is él a 2007-ben alapított a Magyar Zeneművészet és Táncművészet Kiemelkedő Előadóművésze elismerés.

A 2006-ban elindított a szakszervezeti tagság és hozzátartozóikat szolgáló rendkívül kedvezményes flotta telefonnál 2013-ban szolgáltatót váltottunk, ez kedvező változásokat eredményezett.

A jogszabályalkotás területén szinte nem volt olyan terület, ahol ne születtek volna új, tagságunk életviszonyait jelentősen befolyásoló jogszabályok. Eredménnyel vettünk részt a jogalkotás folyamatában, így az új köznevelési, szakképzési, felsőoktatási, továbbá az előadó-művészeti területre vonatkozó szabályok vagy kedvezőbb, de legalábbis a korábbi szabályozásnál nem hátrányosabb jogi környezetet hoztak létre.

Megőriztük az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról (ekho) szóló törvényt, amely a művészek kedvező adózását és járulékfizetését teszi lehetővé.

Hosszú évek munkájával megszületett un. előadó-művészeti törvény módosításai az előadó-művészeti szervezetek állami költségvetési támogatásában, valamint az előadó-művészeti szervezetekben foglalkoztatottak sajátos munkajogi szabályaiban egyaránt

hoztak kedvező és kedvezőtlen változásokat.

Az un. korai nyugdíjak megszüntetésével az érintett előadóművészek döntő többsége elveszítette az un. művészyugdíj lehetőségét.

Ezek mellett a kiemelkedő jelentőségű szerzői jogi törvény módosításaival – szakszervezetünkkel történő egyeztetések nélkül – korlátozta az EJI jogi mozgásterét, és ezzel megszüntetett több, az előadóművészek számára létfontosságú szolgáltatást, valamint jelentős mértékű jogdíjmennyiséget vont el, és terelt állami költségvetési kulturális csatornába, az azokról történő döntésből kizárva a jogdíjak jogosultjainak képviselőit.

Új munkatörvénykönyv született, amely nem szolgálja a munkavállalók védelmét és a szakszervezetek érdekvédelmi, érdekképviseleti tevékenységét.

A Beszámoló arról szól, hogy az elfogadott határozatok hogyan teljesültek, mennyire voltak reálisak, és elég volt-e az öt esztendő arra, hogy azok célkitűzései maradéktalanul megvalósuljanak.

A fő hangsúlyt a 2009. évi küldöttértekezlet határozatainak végrehajtására vonatkozó jelentésre helyeztük, de természetesen a beszámoló érint minden egyéb fontos eseményt, kérdést, továbbá megfogalmaztuk a jövő feladataira vonatkozó határozati javaslatokat is.

A beszámolóban a betűtípusokkal is megkülönböztetjük az egyes témákat:

- 2014. évi beszámoló szövege - rövidítve: 2014-es beszámoló
- 2009. évi határozat szövege – rövidítve: 2009-es határozat
- **2014. évi határozat szövege – rövidítve: 2014-es határozat**

1. Általános kérdések

1.1. Az érdekegyeztetés és a bérek, illetmények kérdései

2009-es határozat:

1.) Szakszervezetünk az illetmények emelése elengedhetetlen feltételének tartja azt, hogy a központi és helyi költségvetési döntések biztosítsák az illetmények emeléséhez szükséges forrásokat. Szakszervezetünk továbbra is azt szorgalmazza, hogy e kérdések végrehajtásáról évente szülessenek ágazati bérmegállapodások.

2.) Szakszervezetünk a leghatározottabban tiltakozik az ellen, hogy az országra nehezedő terhek többségét, kiemelten a közszolgálatban tevékenykedőkre hárítsák. Elutasítjuk azt az álláspontot, amely az állampolgárokat és az ország politikai, jogalkotói és sok egyéb, így kulturális, oktatási igényeit is szolgáló közalkalmazottakat a felesleges „pénzkidobás” körébe utalja. Az elmúlt két évtized éppen azt igazolta, hogy az állam szerepét nem gyengíteni, hanem erősíteni szükséges, míg a piacgazdaságot a jelenleginél szabályozottabb, áttekinthetőbb keretek közé kell szorítani.

3.) Szakszervezetünk kész együttműködni a gazdasági – pénzügyi válság következményeinek megelőzésében, és elhárításában az érintett állami szervekkel, abban az esetben, ha azok olyan megoldásokat kínálnak, amelyek nem a közalkalmazotti és munkavállalói jogok csorbítására irányulnak.

2014-es beszámoló

A három határozati pont különböző megközelítésben a bérek, az illetmények védelmét tűzte ki célul, mégpedig 2009-ben, a gazdasági, pénzügyi válság közepette. Szakszervezetünk aggodalma nem volt alaptalan, a határozatokat indokolták a jövő, a jelen beszámoló által bemutatott események.

Az illetmények, bérek a közalkalmazotti és az köztulajdonú nonprofit gazdasági társaságoknál a beszámolási időszakban lényegében befagytak, sőt még a közalkalmazottak a tizenharmadik havi illetményüket is elvesztették. Se szakszervezetünknek, se más közalkalmazottakat képviselő érdekvédelmi szervezetnek nem sikerült a határozatoknak megfelelő eredményeket elérni. Ugyanakkor mindezt az eredménytelenséget nem lenne méltányos szakszervezetünk gyenge teljesítményének betudni: a pénzügyi világválság, az ország gazdasági helyzete, a kormányzatok gazdaságpolitikája nem hagyott se egyeztetési teret, se mozgásteret a szakszervezetnek. Valójában ebben a nehéz időszakban az elért foglalkoztatási pozíciók, a munkahelyek megőrzése messze megelőzte a bérek kérdését, sajnos ez volt a realitás. Komoly veszélyforrásnak látszott az is, hogy a bérkövetelések teljesítésének a forrása egy esetleges létszámcsökkentésből származhat. Ezt mindenképpen el akartuk kerülni.

Az alábbi összehasonlító statisztikai táblázat a nettó átlagkeresetek és a reálkeresetek változásait illusztrálja.

A szellemi foglalkozásúak havi nettó átlagkeresete változása %-ban a nemzetgazdaságban az előző év átlagában

2009	2010	2011	2012	2013	
100,4	107,7	107,9	104,0	105,7	Nemzetgazdaság összesen
					ebből
103,4	108,0	112,9	105,1	105,6	versenyszféra
96,6	107,5	98,9	102,0	106,4	költségvetési sféra
98,5	109,0	96,8	100,3	109,8	Oktatás
99,1	106,6	106,7	104,9	104,8	Művészet

A fogyasztói árindex (infláció) alakulása %-ban a nemzetgazdaságban az előző év átlagában

104,2	104,9	103,9	105,7	101,7	
-------	-------	-------	-------	-------	--

Forrás: KHS

A szellemi foglalkozásúak havi nettó reál (inflációval csökkentett) átlagkeresete változása %-ban a nemzetgazdaságban az előző év átlagában

2009	2010	2011	2012	2013	
96,2	102,8	104,0	98,3	104,0	Nemzetgazdaság összesen
					ebből
95,0	103,1	109,0	99,4	103,9	versenyszféra
92,4	102,6	95,0	96,3	104,7	költségvetési sféra
94,3	104,1	92,9	94,6	108,1	Oktatás
94,9	101,7	102,8	99,2	103,1	Művészet

A táblázatok adataiból kitűnik, hogy a 2013. év kivételével a versenyszféra átlagkereseteinek változásai kedvezőbbek voltak, mint a költségvetési területé. A reálkeresetek 2013. évi növekedésének fő forrása a pedagógus életpálya modell miatt 2013.szeptemberétől bevezetett új bértábla, illetve az ehhez kapcsolódó béremelés volt. Összegezve megállapítható, hogy a bérek és illetmények a beszámolási időszakban reálértékben csökkentek, nominálisan – a kötelező és a jogszabályi kötelezettségeken alapuló esetek kivételével - lényegében nem változtak.

2014-es határozat

- 1.) Szakszervezetünk üdvözli a pedagógusok keresetnövekedését. Ugyanakkor szükségesnek tartja az iskolákban nem pedagógus munkakörben foglalkoztatott munkavállalóinak mielőbbi bérrendezését.
- 2.) Szakszervezetünk az előadó-művészeti törvény hatálya alá tartozó, nemzeti zenekarok, énekkarok és táncegyüttesek esetében is indokoltnak tart egy, a pedagógus előmeneteli rendszerhez hasonló, a mindenkori minimálbér változásaira alapuló, a központi költségvetési támogatásból finanszírozott

bérrendszer mielőbbi bevezetését a bérek, illetmények egyidejű emelésével.

1.2. A foglalkoztatás általános helyzete

2009-es határozat:

4.) Szakszervezetünk üdvözli azokat az állami kezdeményezéseket, amelyek elősegítik tagságunk foglalkoztatását.

5.) Szakszervezetünk felkéri az érintett kollégákat és foglalkoztatókat arra, hogy tanulmányozzák és alkalmazzák minél szélesebb körben az ekho foglalkoztatást is ösztönző, kedvező és egyszerű közteherviselési szabályait.

2014-es beszámoló

Az elmúlt öt esztendő foglalkoztatási helyzetét értékelve ismételten megállapítható az, hogy az adott körülmények között a legfontosabb feladatunk a munkahelyek megőrzése volt.

Ezt a célkitűzést úgy kellett megoldani, hogy közben tisztában voltunk azzal, hogy az előadó-művészeti törvény hatálya alá tartozó szervezetek esetében a központi költségvetési támogatás a 2009. évi támogatáshoz viszonyítva jelentősen csökkent, és a másik nagy központi és önkormányzati támogatásra támaszkodó területen, a művészetoktatás körében sem számíthattunk számottevő javulásra.

Rendkívül fontos volt az, hogy ne kerüljön sor se létszámcsökkentésre, se intézményi tevékenység jelentősebb szűkítésére, mert – tekintettel az ilyen eseményekkel kapcsolatos tapasztalatainkra – okkal tartottunk attól, hogy a munkavállalók és így értelemszerűen szakszervezetünk szempontjából hátrányos intézkedések könnyen járványszerűvé válhatnak a fenntartók körében. Szerencsére ilyen intézkedések nem történtek és a létszámviszonyok nem változtak hátrányosan.

Kezdeményezésünkre az előadó-művészeti törvény munkaviszonyban (közalkalmazotti jogviszonyban) történő foglalkoztatáshoz köti a normatív jellegű, a nemzeti és kiemelt kategóriába sorolt zenei szervezeteknél a támogatási jogosultságot. Ez új, állandó jellegű zenész munkahelyek létesítését eredményezte több együttesnél, így a Dohnányi Szimfonikus Zenekarnál, a Danubia Szimfonikus Zenekarnál, a Szolnoki Szimfonikus Zenekarnál.

A 2011-ben elfogadott köznevelési, szakképzési és felsőoktatási törvények jelentős változásokat hoztak a szakterületen, erről a későbbiekben szólnunk, de a foglalkoztatásban nem eredményeztek negatív változásokat.

A központi intézmények közül a Magyar Állami Operaházban került sor csoportos létszámleépítésre. Ez közel 170 kollégánk munkahelyének megszüntetését eredményezte. Ezen belül – szakszervezetünk tiltakozása ellenére is – gyakorlatilag megszüntették valamennyi magánénekes közalkalmazottként történő foglalkoztatását. Ugyanakkor az Erkel Színház újranyitásával várhatóan összesen közel százötven munkahelyre lesz lehetőség ismételt foglalkoztatásra, amely lényegesen enyhíti a korábbi feszültséget.

A szabadfoglalkozású kollégáinkra vonatkozóan nincs semmiféle foglalkoztatási statisztika, amely ezt bemutatná, és azt is be kell látni, hogy befolyásunk is összehasonlíthatatlanul gyengébb, mint a közalkalmazotti, vagy munkaviszony körében.

A szórakoztatózenészek körében változatlanul nagy a foglalkoztatási, egzisztenciális bizonytalanság és a munkanélküliség a cigányzenészek között. Sajnos ebben a ciklusban – kezdeményezéseink ellenére – nem került sor foglalkoztatást elősegítő program, pályázati kiírására. Az előadó-művészeti törvény a nagyobb létszámú un. koncert népi zenekarok

számára nyit meg lehetőségeket a pályázati támogatások elnyerésére.

Itt megemlítjük az ekhot, amely szerencsésen túlélte több, a megszüntetését kilátásba helyező elképzelést, sőt úgy látszik, hogy a kérdés az elmúlt években le került a napirendről.

2014-es határozat

- 3.) Szakszervezetünk továbbra is kiemelten fontosnak tartja az előadó-művészeti, a köznevelési és felsőoktatási intézményekben a fenntartói támogatással a munkahelyek megőrzését.
- 4.) Szakszervezetünk üdvözli azokat az intézkedéseket, amelyek bővítik a művészek, és más munkavállalók munkalehetőségeit, így az előadó-művészeti törvénynek a zenekari, énekkari művészekre vonatkozó szabályozását.
- 5.) Szakszervezetünk kiemelten fontosnak tartja a cigányzenészek foglalkoztatási helyzetének javítását. Szükségesnek tartjuk a foglalkoztatás ösztönzését a hagyományos vendéglátási munkahelyeken, illetve a népi-koncertzenekarok támogatásával és létrehozásával.

1.3. A költségvetési és fenntartói finanszírozás kérdései

2014-es beszámoló

„Szakszervezetünk ismételten kezdeményezi - az önkormányzati fenntartású hivatásos zenekarok és énekkarok biztonságos és hosszútávú működése érdekében - a költségvetési törvény keretein belül a jelenlegi céltámogatáson felül normatív támogatási rendszer kialakítását.”

„Szakszervezetünk szükségesnek látja a közalkalmazottak jogállásáról, a közoktatásról szóló törvényekből fakadó pénzügyi kötelezettségek garantált megjelenítését a mindenkori költségvetési törvényben, annak érdekében, hogy kollégáink biztonságos és kiszámítható körülmények között végezhesék feladatukat.”

A fent idézett határozatokat szakszervezetünk 1994. évi küldöttgyűlésén fogadtuk el, és húsz év kellett ahhoz, hogy leírassuk: a határozatok tartalma teljesült. Ez a megállapítás igen jelentős, hiszen szakszervezetünk két meghatározó jelentőségű és nagyságú foglalkozási csoportjának az alapvető létezését, működését meghatározó szabályrendszer kialakulása kellett ehhez a megállapításhoz.

Az önkormányzati fenntartású zenekarok és énekkarok számára ezt a relatív biztonságot az előadó-művészeti törvény megszületése és az ahhoz kapcsolódó támogatási rendszer alapozta meg, illetve biztosítja a költségvetési törvény útján. Az alábbi táblázat bemutatja a beszámolási időszak ilyen adatait, de nem tartalmazza azt, hogy a kormányzat a 2013. évben pályázati úton juttatott további 600 milliós nagyságrendű támogatást ennek a körnek, és ezt az összeget a 2014. évi központi költségvetésben immár normatív jelleggel építette be az éves támogatási keretbe, amelynek a mértéke így 1,710 millió forintra emelkedett. Ezzel az összeggel és a fenntartó önkormányzatok támogatásával az együttesek alapvető működése biztosított, de ez nem elégséges a korábbiakban már említett bérrendszer kialakításához. A központi költségvetési támogatás növekedése ugyanakkor nem hatott kedvezően a fenntartók támogatási döntéseire: míg 2009 előtt a fenntartók biztosították hozzávetőleg az együttesek működési forrásainak kb. 2/3-át és a központi támogatás ezt 1/3-dal egészítette ki, 2014-re ez az arány kb. 50-50%-ra változott. Ez önmagában még nem lenne baj, ha ennek az oka több fenntartó esetében abban rejlik, hogy a saját forrású

támogatását a központi támogatás mértékével, sőt esetenként azt meghaladó mértékben csökkentette, így az arány változások egyben az együttesek tényleges támogatásnövekedését nem jelentették. A központi támogatás emelésének célja nem az önkormányzati fenntartók, hanem a zenekarok és énekarok támogatása, ezért ez a kérdés feltétlenül jogszabályi megoldást igényel.

2009	2010	2011	2012	2013
------	------	------	------	------

1 660 000 000*	1 175 900 000	1 175 900 000	1 175 900 000	1 175 900 000	Önkormányzati fenntartású zeneművészeti szervezetek központi költségvetési támogatása az előadó-művészeti törvény alapján
----------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---

*ebből 300 millió Ft pályázat alapján került felosztásra

2009-es határozat:

6.) Szakszervezetünk szükségesnek tartja az alapfokú művészetoktatás támogatása körében különös figyelmet fordítani az egyéni oktatáson alapuló zenei oktatás finanszírozására.

Az új köznevelési törvény alapvetően új helyzetet teremtett a művészeti iskolák életében. Az alapfokú művészetoktatás fő kérdése eldőlt: ez az oktatás az új szabályozás alapján az állam által vállalt kötelezettség, tehát a kötelezettet immár nem az önkormányzati körben kell keresni. Ez jogi szempontból feltétlenül biztonságossá tette a zeneiskolák létét, mint ahogy a megváltozott támogatási rendszer is ezt szolgálja. A köznevelés területén működik a legnagyobb hazai munkaadó, hiszen a Klebersberg Intézményfenntartó Központ (KLIK) közel 150 ezer munkavállaló munkáltatója. A korábban önkormányzati fenntartású művészeti iskolák kivétel nélkül átkerültek a KLIK-hez, úgy, hogy kollégáinkat továbbra is közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatják, és a változás létszámcsökkentéssel nem járt. A fenntartás szempontjából elmondhatjuk, hogy a köznevelési törvénnyel a művészeti iskolák – az átmenet minden nehézségével együtt – és kollégáink kiszámíthatóbb és biztonságosabb költségvetési feltételek között végezhetik tevékenységüket. A finanszírozás megkülönböztetett figyelmet fordít az egyéni oktatáson alapuló egyéni oktatás feltételeire. Szakszervezetünk az átalakulás folyamatában, és a finanszírozás kialakításának munkájában szorosan együttműködött a minisztérium köznevelésért felelős államtitkárságával, és javaslatunk, észrevételeink döntő többsége egyetértést, illetve támogatást kapott.

A központi nemzeti intézmények, mint a Magyar Állami Operaház, vagy a Nemzeti Filharmonikusok költségvetési támogatása a beszámolási időszak első felében – hasonlóan a többi intézményhez csökkent, de az 2013-ban és 2014-ben már emelkedést mutatott. hogy teljesítsék feladatukat, mint 2004-ben. Nehezebb a helyzete a Hagyományok Házának, ezen belül a Magyar Állami Népi Együttesnek, ide értve a Művészetek Palotáját, valamint a Honvéd Együttest is, de a jelen gazdasági kondíciók mellett eredményesen teljesítik feladatukat.

2014-es határozat

6.) Szakszervezetünk kezdeményezi az előadó-művészeti szervezetekre vonatkozó szabályozás olyan módosítását, amelynek alapján a fenntartóknak ne legyen lehetősége arra, hogy a támogatásukat a központi költségvetési támogatás növekedésével egyidejűleg csökkentsék. A módosítás során ki kell alakítani a vidéki operajátszás jogi feltételeit, támogatási rendszerét is, ezzel szélesítve a műfaj megjelenítését, népszerűsítését és az érintett művészek munkalehetőségeit.

1.4. A jövedelemadó

2014-es beszámoló

A tagságunkat, illetve a képviselt területet érintő kérdésekben a jövedelemadó összességében pozitív eredményt mutat. Ugyan az egykulcsos 16%-os általános személyi jövedelemadó kulcs alkalmazása magában hordozza az ismert ellentmondásokat, de a művészeti terület számára, különösen a szabadfoglalkozású művészek részére kedvező adózási lehetőségek maradtak meg, illetve születtek. Ilyen a már korábban említett EKHO, és ilyen a beszámolási időszak alatt kialakított KATA és KIVA. Közös tulajdonsága mindhárom adózási formának, hogy minimális adminisztrációval jár, kiszámítható és kedvező. Ezek lényegében általános típusú adózási lehetőségek, és álláspontunk szerint lényegesen alkalmasabbak a művészeti tevékenység gyakorlása során, mint a sokkal több felelősséggel járó betéti társasági vagy kft. forma.

1.5. A társadalombiztosítási és nyugdíjszabályozás

2009-es határozat:

9.) A küldöttértekezlet felkéri az elnökséget, kezdeményezzen tárgyalásokat annak érdekében, hogy a szakmai nyugdíjba vonult és új foglalkozásba kezdő táncművészeket időlegesen vagy véglegesen mentesítsék a nyugdíj-szüneteltetésre vonatkozó kötelezettség alól.

2014-es beszámoló

A beszámolási időszak egyik leginkább kudarcosnak tekinthető területe a nyugdíjszabályozás ügye.

Általános – területünket messze meghaladó kérdés – nyugdíjkérdés volt ebben az időszakban a magánnyugdíj pénztárak megszűnése, illetve megszüntetése. Ez a jelenben még nem okozott napi problémát, a kérdés a közeli – és távoli jövő nyugdíjasainál jelentkezhethet.

A legfájdalmasabb intézkedés az un. művész-nyugdíj 2012. január 1-i hatállyal történő megszüntetése volt. A kormányzat, majd az Országgyűlés mindezt minden előzetes egyeztetés nélkül, a művészeti szakmai és érdekvédelmi szervezetek döntő többségének egységes tiltakozása figyelmen kívül hagyásával szabályozta így, tudva azt is, hogy az intézkedésnek a költségvetési hozadéka – teljes nyugdíjrendszer nagyságrendjén belül – elenyésző. Ugyanakkor az intézkedéssel egyidejűleg a jogalkotó nyitott egy kisebb, de

átjárhatónak tűnő lehetőséget is azzal, hogy létrehozta az un. balettművészeti életjáradékot, amelynek jogosultsági feltételei lényegében megegyeztek a hatályon kívül helyezett művész-nyugdíj előírásaival, azzal a különbséggel, hogy ez már nem nyugdíj, hanem járadék, továbbá az igénybe vevők alanyi körét négy nevesített intézményben balettművészként foglalkoztatottakra szűkítette.

Szakszervezetünk a kezdetektől fogva kezdeményezője volt a megoldás keresésének. Látva azt, hogy a korai nyugdíjak megszüntetésében a kormányzat a nálunk lényegesen nagyobb létszámú és erőteljes tiltakozásokat is megszervező képviselők követelését sem veszi figyelembe, úgy döntöttünk, hogy – hasonlóan más esetekhez is – annak ellenére, hogy a helyzet talán nem ezt kívánta volna meg, kezdeményezéseket, javaslatokat tettünk a kérdés megoldására, tudva azt is, hogy ebben számíthatunk a kulturális kormányzat megértésére, majd a későbbiekben esetleges támogatására.

A legcélszerűbbnek az látszott, ha az ügy megoldására tett javaslatunk nem csupán egy szakszervezeti kezdeményezés, hanem egy szélesebb támogatáson alapuló közös elhatározás formájában kerül a kulturális államtitkárság és más állami szervek elé.

A javaslat teljes egyetértésben az előadó-művészeti törvény módosítása során létrehozott új testület, a Nemzeti Előadó-művészeti Érdekegyeztető Tanács (NEÉT) – amelynek elnökévé egyhangú szavazással szakszervezetünk főtitkárát választotta meg az alakuláskor húsz tagú tanács – állásfoglalásaként került az illetékes állami szervek elé. Ez a folyamat 2012 kezdetétől tart, és ugyan végeredményt még nem hozott, de részeredményeket igen: a Kormány 2012.júliusi ülésén döntést hozott arról, hogy a művész-nyugdíjak kérdését rendezni kell, a Parlament 2012. decemberi döntésével úgy módosította az előadó-művészeti törvényt, hogy egyfelől létrehozta az előadó-művészi járadék intézményét, másfelől a Kormány hatáskörébe utalta e járadék feltételeinek részletes szabályozását. Az ennek alapján készülő kormányrendelet-tervezet előkészítésébe szakszervezetünk képviselője a NEÉT elnökeként aktívan részt vett, és jelenleg is folynak a kormányzaton belüli viták, egyeztetések a megoldásról. Szakszervezetünk az ügy napirendre tűzése érdekében levélben fordult a Miniszterelnökhöz is.

A Kormány határozatban korlátozta az állami intézményekben a nyugdíjas közalkalmazottak további foglalkoztatását. Ezt az intézkedést megelőzte a társadalombiztosítási nyugdíjról szóló törvény olyan módosítása, amely szerint szüneteltetni kell a nyugdíj folyósítását arra az időszakra, amikor a nyugdíjas közalkalmazotti jogviszonyban áll.

Emellett az un. szakmai nyugdíjasok, vagy ellátásban részesülők korlátozottan, legfeljebb a minimálbér tizennyolcszorosának összegéig vehetnek fel nyugdíjat vagy ellátást, ezt követően vagy a tevékenységet, vagy a nyugdíjat a tárgyév végéig szüneteltetni kell.

Sajátos foglalkoztatási feszültséget teremtett a művészeti iskolákban a fent említett kormányhatározat, amely kizárta a nyugdíjban részesülő kollégáink állami fenntartású intézményben, bármely jogviszonyban történő további foglalkoztatási lehetőségét. Hosszú tárgyalás és egyeztetést követően, szakszervezetünk kezdeményezését a köznevelési államtitkárság is támogatta, és végül a Kormány a határozatot a zeneoktatás és szakképzés tekintetében kedvezően módosította, a felsőoktatást pedig eleve nem érintette.

2014-es határozati javaslat

7.) Szakszervezetünk messzemenően támogatja a NEÉT javaslatát és kezdeményezi az előadó-művészi járadékot szabályozó kormányrendelet

mielőbbi elfogadását.

1.6. Előadóművészi jogok

2014-es beszámoló

A szerzői jogi törvény 2012. január 1-jén hatályba lépett, majd a 2013. évi további módosításai alapvető változásokat hoztak az előadóművészi jogok képviselője, a közös jogkezelés, továbbá a begyűjtött jogdíjak kulturális, szakmai, közösségi és szociális felhasználása körében. Az új szabályozás szigorú keretek közé szorította az egyesület autonómiáját, kötelező erejű szabályokkal rendelkezett a begyűjtött jogdíjak felhasználásának módjáról, mértékeiről. Mindez átrendezte a több évtized alatt kialakult együttműködési struktúrát, jogok és kötelezettségek rendszerét, továbbá a támogatási lehetőségek körét, mértékét.

A jogi átalakulás az alábbiak szerint történt: a Művészeti Szakszervezetek Szövetsége Előadóművészi Jogvédő Iroda (MSZSZ-EJI) Elnöksége és a Művészeti Szakszervezetek Szövetsége Szövetségi Tanácsa 2011 novemberében, az MSZSZ kongresszusa pedig 2011 decemberében a következő felhívással fordult az EJI irányítását és ellenőrzését ellátó, az általa végzett jogkezelési tevékenységben érdekelt jogosultak jelentős részét tömörítő tagszervezetek, továbbá az MSZSZ-szel együttműködő szakmai szervezetek előadóművészeihez: „azzal a céllal, hogy az előadóművészi jogok közös kezelését az MSZSZ-EJI jogutódlaként, annak helyébe lépve, önálló egyesületként folytassák tovább, alapítsák meg az Előadóművészi Jogvédő Iroda Egyesületet”. A felhívásnak eleget téve az érintett előadóművészek 2012-ben létrehozták az Előadóművészi Jogvédő Iroda Egyesületet, amit a Fővárosi Törvényszék 60237/2012/1. számú jogerős határozatával a társadalmi szervezetek nyilvántartásába felvett. Az MSZSZ a jogutódlással összefüggő további határozatait 2012. június 12. napján tartott kongresszusán hozta meg, illetve ekkor döntött arról is, hogy az EJI Egyesületet tagjai közé felveszi. Az EJI Egyesülethez az alapítás óta eltelt időben, több, mint 1600 előadóművész csatlakozott tagként. A jogutódlás utolsó lépéseként a közös jogkezelő szervezetek hatósági felügyeletét végző hivatal, a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (SZTNH) nyilvántartásában az Előadóművészi Jogvédő Iroda Egyesület adatait átvezette, így 2013. január első napjától az előadóművészek közös jogkezelő szervezet neve: EJI Egyesület.

Szakszervezetünk elmúlt öt éves tevékenységének változatlanul az egyik legfontosabb területe az előadóművészi jogokkal kapcsolatos tevékenységünk.

Szakszervezetünk, mint az előadóművészeket legnagyobb számban tömörítő és képviselő szervezet, amely az immár önálló Előadóművészi Jogvédő Iroda Egyesület (EJI) meghatározó fontosságú partnere. Szakszervezetünk képviselői az EJI különböző testületeiben az elmúlt öt évben kiemelkedően változatlanul fontos feladatot teljesítettek az EJI választmányában, elnökségében és jogdíjbizottságban. Szakszervezetünk főtitkárát egyhangú szavazással választották meg az új EJI elnökévé.

Az EJI tevékenységét azonban nem zavarhatta meg a jogi, szervezeti, felügyeleti változások sora, mert a legfontosabb feladatait, az előadóművészi jogok védelmét és képviselőjét, ezen belül a jogdíjak begyűjtését és felosztását változatlan gondossággal látta el. Mindezt úgy, hogy a jogszabályi változások mellett a külföldi jogosultak, illetve az őket képviselő közös jogkezelők vagy ügynökségek is egyre nagyobb számban és jogos vagy jogalap nélküli követelésekkel tették összetettebbé a szervezet munkáját. Volt olyan külföldi ügynökség, aki egészen az Európai Bizottsáig eljutott panaszával, de az ügy végén a Bizottság elfogadta az EJI álláspontját, és a panaszt így elutasította.

Az EJI tevékenységén belül két jelentős témára térünk ki, beidézve az EJI erről szóló beszámolójának részleteit:

„Fejlemények a hangfelvételek online felhasználása területén:

2012-ben – az iTunes piacra lépését követően – több globális online zenei szolgáltatás vált elérhetővé a magyar zenerajongók számára. Ebben az évben indította útjára lokalizált változatát a YouTube, illetve az ún. „streaming” szolgáltatók közül a Deezer és a Muzzia.

Önmagában az pozitív fejlemény, hogy a globális online szolgáltatók megjelentek Magyarországon is, ugyanakkor nem elfogadható az a tény, hogy a szolgáltatók egyike sem kért engedélyt a magyarországi működéséhez az EJI-től. Így az ilyen szolgáltatások díjazásából – ellentétben a szerzőkkel, akik az ARTISJUS útján, és a hangfelvétel kiadókkal, akik saját megállapodásaik alapján jutnak díjazáshoz úgy, hogy az EJI által képviselt előadóművészek jogait teljesen figyelmen kívül hagyva állapodtak meg a szolgáltatókkal – jelenleg az előadóművészek, a hatályos magyar szerzői joggal ellentétes módon jelenleg nem részesülnek.

Az EJI megítélése szerint a jogosítást lehetőség szerint olyan módszertan alapján kell végezni, amelyben az előadók és a hangfelvétel előállítók egyetértenek, ezért az EJI 2012-2013-ban több ízben egyeztetést kezdeményezett a MAHASZ elnökségével. Az EJI az egyeztetésre olyan megoldást dolgozott ki, amely nagymértékben figyelembe vette az online zenei piac sajátosságait, ugyanakkor minden érintett előadóművész számára biztosította volna, hogy hozzájussanak ahhoz a jogdíjhoz, amelyet számukra a szerzői jogi törvény megfizetni rendelt. Az EJI javaslatára a MAHASZ elnöksége érdemben nem reagált.”

Mivel a kiadókkal való egyeztetés nem vezetett eredményre, a vita azóta a bíróság elé került.

2009-es határozat:

10.) A küldöttértekezlet változatlanul kiemelkedő fontosságot tulajdonít az előadóművészi jogok védelmének, illetve azok erősítésének. Ennek jegyében támogatja az előadóművészek felvételei védelmi idejének meghosszabbítását és a felvételekhez fűződő jogok szélesítését célzó európai uniós törekvéseket.

„Hosszabb lesz a hangfelvételek védelmi ideje:

A hangfelvételek ún. védelmi idejét 1993. óta 50 évben határozta meg egy uniós irányelv. Az elmúlt években egyre több előadóművész joggal kifogásolta, hogy – míg az alkotások a szerzők egész életében és a haláluktól számított hetven évig védelem alatt állnak – az előadóművészek védelme jellemzően a szakmai pályafutás végén jár le, amikor a hangfelvételek hasznosításából származó bevételeket egyre kevésbé pótolhatja a koncertekből származó jövedelem. Ez a probléma még élesebben jelentkezett a kelet-európai előadók esetében, mivel a rendszerváltást megelőzően az államilag szabályozott lemezpiacon sok esetben nem lehetett egy egész életre elegendő díjazáshoz jutni. A helyzetet felismerve az előadóművészeket és kiadókat képviselő nemzeti és nemzetközi szervezetek közösen kezdeményezték a védelmi időre vonatkozó szabályok Uniós felülvizsgálatát. E munkában az EJI mind a hazai fórumokon, mind nemzetközi szinten aktívan dolgozott a döntéshozók meggyőzésén.

Az Országgyűlés március 4-én fogadta el azt az Európai Parlament és az Európai Tanács által 2011-ben elfogadott irányelven alapuló jogszabályt, amely 2013 novemberétől ötvenről hetven évre hosszabbította meg a hangfelvételek, és az azon közreműködő előadóművészek jogainak védelmi idejét.

A jogszabály értelmében az előadók akkor is részesednek a most biztosított további 20 év védelem hasznából, ha az első ötven évben ilyen díjat azért nem kaphattak, mert a kiadó a

felvétel készítésekor "egy összegben" megváltotta azt. Ebben az esetben a kiadónak az új 20 év időtartama alatt szerzett, költségekkel nem csökkentett bevételei 20%-át kell megfizetnie az előadóknak. Ezt a díjat az előadóművészek közös jogkezelés útján érvényesíthetik. Ebben az esetben tehát az előadók olyan felhasználások után is kaphatnak majd jogdíjat, amely után eddig nem részesültek díjazásban."

2009-es határozat:

11.) A küldöttértekezlet elutasítja azokat a véleményeket, amelyek a vitatják a szerzői jog érvényesítésének szükségességét a jelen és várhatóan a jövő egyre fejlettebb technikai körülményei között. A szellemi alkotás és előadás jogosultjait jogaikban ilyen feltételek közepette fokozott védelem illeti meg, hiszen a felhasználások sokszínűsége egyre kevésbé követhető. Ezért is bírnak különös jelentőséggel a jogosultakat képviselő közös jogkezelő szervezetek, amelyeknek jogi státuszát erősíteni szükséges, míg a felhasználások oldalán egyre fontosabb az üres hordozók után fizetett jogdíj.

A szerzői jogi törvény változásai teljesen átalakították az eddig un. kulturális, szociális felhasználások rendszerét. A 2012-től hatályos szabályozás már nem hagyja ennek eldöntését a közös jogkezelő szervezetre, jelen esetben az EJI-re, hanem a kezelési költségekkel csökkentett jogdíjbevétel legfeljebb 10%-ban határozza meg annak mértékét úgy, hogy az így megállapított összeg 70%-át az EJI köteles a Nemzeti Kulturális Alapnak (NKA) átutalni, a jogosultak érdekében történő a kulturális célú felhasználásra, míg a fennmaradó 30%-ot fordíthatja – a törvény alapján kötelezően megalkotott, a kultúráért felelős miniszter által véleményezett, az SZTNH elnöke javaslata alapján a közigazgatási és igazságügyi miniszter által jóváhagyott – ún. támogatási politikában foglalt szakmai, szociális célokra.

A szerzői jogi törvény 2013. évi módosítása tovább változtatta a helyzetet: az előbb említett jóváhagyási eljárás kikerült a törvényből, viszont újabb állami jogdíj átcsoportosítás kötelezettsége került szabályozásra, mely szerint az un. üres hordozó (pl. CD, DVD, pendrive, tablet) jogdíj 25%-át az NKA részére át kell utalni kulturális célú felhasználásra.

Sajnálatos módon a közös jogkezelők által az NKA-nak befizetett jogdíjak felosztására a miniszter által létrehozott ideiglenes kollégium valóban ideiglenesen működött, hiszen egy pályázati forduló után a működését a létrehozó megszüntette. Jelenleg az EJI-nek az éves szinten az NKA részére átadott több száz millió forint felhasználására semmilyen közvetlen befolyása nincs, hiszen képviselője se hivatalból, se más módon nem vesz részt az NKA előadóművészi területen működő kollégiumainak munkájában. Így az EJI azt a törvényi kötelezettségét sem tudja teljesíteni, mely szerint az ilyen jogdíjakat a jogosultaknak javára gyűjti be, és gondoskodik arról, hogy azok vagy közvetlenül a jogosultakhoz kerüljenek, vagy az ő érdekükben legyenek felhasználva.

Ez utóbbi 25%-os elvonás ellen közel másfél ezer művész tiltakozott írásban – eredmény nélkül.

A fentiek következtében a kulturális támogatások teljes mértékben megszűntek az EJI keretei között, hiszen ezt a törvény kifejezetten csak az NKA keretei között engedi meg. A szakmai és szociális lehetőségek megmaradtak, azonban az e célokra fordítható pénzeszközök mértéke a korábbiaknál lényegesen alacsonyabb. A kamatmentes visszatérítendő támogatások nyújtása szintén megszűnt.

Ezek az intézkedések szakmai ügyekben a megszűnés szélére sodorták olyan értékeket, mint a Kőbányai Zenei Stúdió vagy a dalok.hu, és felezésre, harmadolásra készítettek a szociális segélyek megállapításakor.

2014-es határozat

8.) A küldöttértekezlet elfogadhatatlannak tartja az előadóművészek és más jogosultak jogdíjainak jogszabályi elvonását, még akkor is, ha az intézkedés egyébként kulturális célokat szolgál, továbbá azt, hogy az EJI és a többi közös jogkezelő semmilyen jogi lehetőséget nem kapott arra, hogy az általa kezelt jogdíjak felhasználási folyamatában részt vegyen.

9.) Szakszervezetünk aránytalannak tartja a szerzői jogi törvényben a kulturális és a szociális célú felhasználások arányát, mert ez nem felel meg a jogosultak tényleges igényeinek, ezért felkéri az érintett testületeket, hogy kezdeményezzék a szerzői jogi törvényben az aránytalanság megszüntetését a szociális kiadásokra fordítható mérték növelésével, vagy a jogalkotó bízta a közös jogkezelőkre az arányok megállapítását.

1.6.1. Médiaszabályozás

2009-es határozat:

12.) A küldöttértekezlet elengedhetetlenül szükségesnek tartja azt, hogy a készülő médiaszabályozásban a magyar zeneművek bemutatása, elérhetősége, a zeneszerzők, szövegírók és a zenei előadóművészek alkotásainak, előadásainak megismerése érdekében valamennyi rádió és televízió számára legyen előírás a magyar zenei alkotások sugárzásának kötelezettségéről. Az ún. magyar zenei kvóta aránya legalább a sugárzott zeneszámok negyven százalékát érje el, és a sugárzási időn belül is arányosan legyen elérhető.

Az új ún. média törvénybe szakszervezetünk, és szinte valamennyi zenei szervezet által kezdeményezett, legalább negyven százalékos hazai kvóta ugyan nem, de harmincöt százalékos kvóta bevezetésre került.

1.6.2. Az internetes zeneáruház, a dalok.hu

A www.dalok.hu elnevezésű internetes zenei portál és zeneáruház szakszervezetünk egyik sikeres és kiemelten fontos vállalkozása. Az előző fejezetben már szóltunk a megváltozott és megnehezült gazdasági környezetéről, jelen sorok inkább az eredményeket ismertetik.

A Dalok.hu a magyar zenészek kezdeményezésére és igényei szerint épülő non-profit internetes zenei portál, ahol letöltésre lehet magyar zenét vásárolni, videoklipeket nézni, és a zenészekről szóló információkhoz jutni. Az oldal üzemeltetője a Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete gazdasági társasága, a Magyar Élőzene Művészeti Nonprofit Kft.

A Dalok.hu előkészítése 2004-ben indult el, az oldal 2005 júniusában kezdte meg működését, mérhető adatai 2006-tól vannak.

A portálon közel harmincezer hangfelvétel hallgatható és vásárolható meg, illetve ... videoklip tekinthető meg.

Dalok.hu letöltések száma és összege:	2006: 683 db;	827 474.-Ft
	2007: 2109 db;	2 744 315.-Ft
	2008: 3659 db;	4 490 310.-Ft
	2009: 3509 db;	4 055 604.-Ft
	2010: 3886 db;	4 175 133.-Ft

2011:	4131 db;	4 348 838.-Ft
2012:	5155 db;	4 887 000.-Ft
2013:	4348 db;	4 736 805.-Ft

Összesen nyolc év alatt 27 480 felvételt 30 265 479.-Ft értékesítettünk.

1.7. Az előadó-művészeti törvényről

Az előadó-művészeti törvényről a korábbiakban mind a foglalkoztatás, mind a finanszírozás szempontjából már szóltunk.

A törvény az elmúlt időszakban egy átfogónak tekinthető és több kisebb módosítást élt meg. Az átfogó módosítás a Parlament Kulturális Bizottsága elnöke kezdeményezésére, alapos és érdemi egyeztetések után született meg. A módosítás a munkajogi fejezetben szinte kivétel nélkül tartalmazza azokat a javaslatokat, amelyeket szakszervezetünk az eredeti jogalkotás során sikertelenül kezdeményezett. Egyebekben a módosítás elsősorban a finanszírozási kérdéseket változtatta meg, leginkább a színházi területen. A zenei terület támogatási rendszere is átalakult, de ez nem hozott alapvető változásokat – ide nem értve az önkormányzati támogatás érdekeltiségének a kikapcsolását -, és különösen nem befolyásolta hátrányosan az együttesek működését. Új testület jött létre a már említett NEÉT, valamint a miniszter tanácsadó, döntés-előkészítő bizottságaival. A zenei és a táncművészeti bizottsággal szakszervezetünk a kezdetektől kiváló munkakapcsolatba került.

Az előadó-művészeti törvény végrehajtására évek óta eredménytelenül kezdeményezzük a zenekari és énekkari próbajátéokra vonatkozó rendelet kiadását, annak ellenére, hogy a vonatkozó rendelet-tervezet kodifikált változatát még 2009-2010-ben előkészítettük a kulturális terület minisztériumi szakembereivel együttműködve.

2014-es határozat

10.) A Szakszervezet ismételten kezdeményezi a zenekari és énekkari próbajátékra vonatkozó végrehajtási rendelet kiadását.

Végül az előadó-művészeti törvény nemzetközi visszhangja is igen jelentős volt, a FIM-ben a világ, több mint hetven zenész-szakszervezetét összefogó világszervezetben egy mértékadó jogszabálynak tartják. A Nemzetközi Zenei Tanács, amely az UNESCO hivatalos partnerszervezete a zenei, és a zenészek jogaiért végzett munkánkat, amelyet az előadó-művészeti törvény kezdeményezésében és végigvitelében látták, a Zenei Jogokért elnevezésű elismerésben részesítette és ezt a kitüntetést a Zenei Világfórumon vehettük át 2009-ben.

2. Szakmai területek kérdései

2.1. A művészetoktatás területe

A korábbiakban már szóltunk a foglalkoztatás, a finanszírozás, a nyugdíjasok helyzete tekintetében a művészetoktatás egyes kérdéseiről.

Itt is fontos hangsúlyozni azt, hogy milyen jelentőséggel bír az alapfokú művészetoktatásának beágyazottsága az új szabályozásban és azt, hogy általában növekedett a művészetoktatás fontossága.

Az új köznevelési törvény kapcsán számos vita, sőt konfliktus alakult ki a kormányzat és az érintett szakszervezetek között. Szakszervezetünk részt vett minden olyan megmozdulásban és demonstrációban, amelyet megalapozottnak tartottunk.

A törvény végrehajtása során sztrájkbizottság alakult négy pedagógus szakszervezet részvételével, szakszervezetünk a sztrájkbizottsághoz nem csatlakozott. Ennek több oka volt, de leginkább kettő egymással talán összefüggő ok: egyrészt felmértük a tagság körében a sztrájk-hajlandóságot és ennek eredménye arra intett bennünket, hogy a tagság döntő többsége nem kíván ezzel az eszközzel élni, másrészt az addigi tapasztalatunk a köznevelési államtitkársággal azt mutatta, hogy tárgyalásos úton eredményeket tudunk elérni.

Ugyanakkor minden alkalommal kifejeztük szolidaritásunkat a sztrájkbizottsággal, és semmilyen körülmények között nem kívántuk távolmaradásunkkal az ő pozícióikat gyengíteni.

E korántsem egyszerű helyzetben a Miniszter úrral megállapodtunk az együttműködési szándékunkról, majd a Kormány és sztrájkbizottság megállapodását követően a megállapodást hivatalosan is támogattuk és azt magunkra nézve is érvényesnek tekintettük.

E folyamatok között kellett részt venni azoknak a nagyon fontos szabályoknak a megalkotásában, amelyek az új előmeneteli rendszert, az új munkaidő szabályozást és számos más alapvető fontosságú részletet tartalmaznak. Úgy látjuk – ide értve a Pedagógusok Szakszervezete és KLIK között létrejött kollektív szerződés kiterjesztését is szakszervezetünkre – hogy összességében elértük azt, amit ebben a helyzetben el lehetett érni: kollégáink munkahelyeit megőriztük, a munkafeltételeik alapvetően nem változtak meg hátrányosan, részesei lettek az új pedagógus előmeneteli rendszernek és bérezésük is ezáltal javult, és a jövőben tovább javulhat.

2.2. Magyar Állami Operaház

2014-es beszámoló

„A Magyar Állami Operaház rendkívül nehéz öt évet tud maga mögött. Az intézményben elhúzódó vezetői válságok, konfliktusok a vezetők között, lemondások, felmondások, sztrájk, költségvetési megvonások és létszámcsökkentés követték egymást.

Ebben a zaklatott, időnként elviselhetetlenül feszült légkörben kellett a helyi szakszervezetnek – gyakran, mint a jogfolytonosság és kiszámíthatóság egyetlen intézménye – védeni az intézmény egészét, majd belül a munkavállalók érdekeit.

Végül az utolsó egy-két esztendőben, annak ellenére, hogy ekkor jelentősebb, mintegy 20%-os mértékű létszámcsökkentés zajlott, az intézmény új vezetésével nyugodtabb, művészi munkavégzésre alkalmasabb légkört sikerült teremteni.

Az új kollektív szerződés nagyon nehezen készül, de ennek ellenére a felek tiszteletben tartják a korábbi, már nem hatályos kollektív szerződés szabályait.”

Ezeket a mondatokat a 2009-es küldöttértekezlet beszámolójából idézzük. Úgy tűnik, hogy a történelem több tekintetben is ismételte önmagát, és csak remélni lehet, hogy a helyzet viszonylagos nyugalomba kerül. A kollektív szerződés azóta sem készült el, viszont ma már tiszteletben sem tartják annak betűit. Ugyanakkor vannak pozitív fejlemények is, a munkáltató láthatóan gondoskodni akar jelentős számú, színvonalas művészi feladatokról, ami önmagában is dicséretes, de a munkaelrendelés, a munkarendek jogi hibái és pontatlanságai számos – elkerülhető – konfliktus forrása.

2.3. Zene- és táncművészeti intézmények

2014-es beszámoló

A korábbi fejezetekben már részletesen szóltunk az intézmények és az ott foglalkoztatottak helyzetéről. Itt jegyezzük meg, hogy a magyar zenei élet meghatározó fontosságú zenei együttese, a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara és a Magyar Rádió Énekkara változatlanul nem tartozik az előadó-művészeti törvény hatálya alá, hozzátevé azt, hogy az együttesek helyzete az elmúlt években stabilizálódni látszik.

2.4. Szabadfoglalkozású zenei előadóművészek

2014-es beszámoló

Szakszervezetünk a szabadfoglalkozású kollegáink érdekében változatlanul elsősorban általános kérdésekben, továbbá egyéni jogi, szociális és szakmai jellegű ügyekben folytatta tevékenységét.

A szabadfoglalkozású zenei előadóművészeket érintő adózási, társadalombiztosítási kérdéseket már érintettük, és részletesen szóltunk az ebben a körben különösen jelentős jogdíj helyzetről.

Az előző pontokban már részletesen szóltunk a www.dalok.hu internetes portál és zeneáruház működtetéséről, amely elsősorban a szabadfoglalkozású kollégáinkat szolgálja.

Szintén beszámoltunk az előadó-művészeti törvény módosításáról, amely a szabadfoglalkozású területen változatlanul a big-bandek és a koncert –népi zenekarok számára kínál pályázati támogatási lehetőséget.

Végül örömmel számolunk be arról, hogy az előadó-művészeti törvény szakszervezetünk play-back elleni küzdelmében változatlanul komoly eszköz azzal, hogy a támogatási rendszer nem honorálja az ilyen zenés előadásokat.

Ugyancsak a play-back elleni küzdelem fontos állomása volt, amikor elsőként Magyarországon Kőbánya Önkormányzata úgy döntött – Póka Egon kollégánk, Kőbánya díszpolgáraként és szakszervezetünk, és annak fontos intézményének képviselőjeként kezdeményezve – hogy közpénzből csak élő zenés előadásokat, koncerteket, rendezvényeket támogat. A kezdeményezést több hasonló döntés követte, és legutóbb Budapest Főváros Önkormányzata is ilyen tartalmú döntést hozott.

2014-es határozat

11.) A Szakszervezet üdvözli az élőzene védelmében és javára hozott önkormányzati intézkedéseket és szükségesnek tartja azt, hogy ilyen, vagy ehhez hasonló szabályok alapján a jövőben az élő zenét, a zenészek tényleges teljesítményeit bemutató koncertek, események, rendezvények részesüljenek kizárólag bármely közpénz felhasználása során. Ugyancsak szükségesnek tartja azt, hogy a televíziók a képernyő sarkában elhelyezett jelzéssel tájékoztassák az nézőket arról, ha a műsort nem élő zenével sugározzák.

2.5. Szórakoztatózenészek

2009-es határozat:

15.) A küldöttértekezlet felkéri a gazdasági minisztériumot és az oktatási és kulturális minisztériumot arra, hogy a mielőbb kezdődjenek egyeztetések arról, hogy hogyan lehet a szórakoztatózenész szakmai végzettséget jogszabály alapján a foglalkoztatás feltételeként előírni a vendéglátásban.

16.) A küldöttértekezlet felkéri az illetékes állami szerveket arra, hogy készítsenek olyan átfogó, több évre szóló foglalkoztatási programot és hirdessen pályázatot a szórakoztatózenészek számára, amely alkalmas arra, hogy a foglalkoztatókat és a foglalkoztatottakat érdekelté tegye a jogviszonyok tartós létesítésére.

2014-es beszámoló

A két fenti határozatból a mai napig annyi megvalósult, hogy több éve megkezdődtek az egyeztetések a két minisztériummal, már-már eljutottunk a kérdés megoldásához, de a jogszabály módosítás, amely szükséges lenne a szakképzettség előírásához, a mai napig nem történt meg.

Ami a foglalkoztatási programot illeti, ahogy ezt már írtuk, ilyen lehetőség nem kínálkozott ebben a beszámolási ciklusban.

3. A szakszervezet élete

3.1. Kapcsolataink kormányzati és más állami szervekkel

Szakszervezetünk elnöksége kapcsolatait a kormányzati és más állami szervekkel egyrészt az érdekegyeztetés keretében, másrészt a napi partneri együttműködésben alakította.

Szakszervezetünk a Közoktatási Érdekegyeztető Tanács, a Kulturális Ágazati Érdekegyeztető Tanács munkájában folyamatosan részt vett. A közoktatási terület jelentős egyeztető fóruma volt a Közoktatás-politikai Tanács, amely a köznevelési törvény hatályba lépésével megszűnt. Új egyeztető fórum az előadó-művészeti területen a már említett NEÉT. Emellett – elsősorban a köznevelési törvény végrehajtásával összefüggésben – rendszeresen részt veszünk egyes témákat kidolgozó eseti munkabizottságok munkájában.

Az egyeztető fórumok mellett rendszeres munkakapcsolat alakult ki az a köznevelési és kulturális államtitkárság vezetőivel, szakmai főosztályaival és munkatársaival. Ezek a kapcsolatok kiegyensúlyozottak és minden látványos feszültségtől mentesek, ezért alkalmasak az érdemi munkára.

Külön ki kell emelni a köznevelési államtitkárságon belül a szakképzési osztály vezetőjét Borosán Beátát és munkatársát Puskás G. Attilát, akik hozzáértéssel és jóindulattal segítették a művészetoktatással és a művészeti szakképzéssel kapcsolatos feladataink ellátását.

Az Országgyűlés Kulturális és Sajtó bizottságának ülésein rendszeresen részt vettünk.

3.2. Együttműködés szakmai és más szervezetekkel

Szakszervezetünk tovább ápolta és erősítette a hagyományosan kiegyensúlyozott és jó kapcsolatait a zenei és táncművészeti élet szakmai szervezeteivel.

Ezek között is különösen fontos és hasznos az együttműködésünk a Magyar Zenei Tanáccsal, Magyar Táncművészek Szövetségével, továbbá a Magyar Zeneiskolák és

Művészeti Iskolák Szövetségével, a Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetségével, a Zenetanárok Társaságával, a Magyar Zenei Előadóművészek Társaságával, a Magyar Jazz Szövetséggel, a Magyaróta Szerzők és Énekesek Országos Egyesületével, és még több, más országos szakmai szervezettel.

Együttműködésünk rendkívül széles, így a szakmai, jogszabályi kérdésektől a közös rendezvények szervezéséig terjed.

3.3. Szakszervezeti kapcsolatok

Szakszervezetünk továbbra is meghatározó jelentőségű, a legnagyobb szakszervezeti taglétszámmal rendelkező tagja az 1989. májusában újjáalakult, hat szakszervezetet tömörítő Művészeti Szakszervezetek Szövetségének (MSZSZ). A szakmai érdekazonosságok miatt ezen belül is különösen fontos - az előadóművészi jogokkal kapcsolatos feladatokra is tekintettel - a Színházi Dolgozók Szakszervezetével és az Artistaművészek Szakszervezetével való szoros együttműködésünk. Szakszervezetünk főtítkárát 2011 – ben ismét, az MSZSZ elnökévé választották, továbbá betölti az EJI elnöki tisztségét is.

Az országos szakszervezeti tömörülések közül szakszervezetünk továbbra is a Szakszervezetek Együttműködési Fóruma (SZEF) tagja. A SZEF – az MSZSZ támogatása mellett – alapító tagja a három országos konföderációt tömörítő, az elmúlt év decemberében alapított Magyar Szakszervezeti Szövetségnek.

A közös érdekeltégi területek miatt továbbra is szoros és harmonikus a kapcsolatunk a Pedagógusok Szakszervezetével és a Közgyűteményi és Közművelődési Dolgozók Szakszervezetével.

3.4. Nemzetközi kapcsolatok

Szakszervezetünk továbbra is tagja a Zenészek Nemzetközi Szervezetének (FIM), amely dinamikus fejlődése eredményeként ma már több, mint hatvan ország zenész szakszervezeteit tömörítő világszervezet.

A FIM kongresszusain immár hetedik alkalommal választották meg szakszervezetünket, illetve annak főtítkárát a szervezet végrehajtó bizottsága tagjának.

Tevékenységünkben továbbra is hasznosítani tudjuk a nemzetközi tapasztalatokat, információkat és az utóbbi időszakban mi is tudunk olyan eredményekről, módszerekről beszámolni.

Az európai, illetve világszervezetként tevékenykedő előadóművészi jogokat, érdekeket képviselő szervezetekkel való együttműködésünk általában az EJI kapcsolatrendszerén keresztül valósul meg.

3.5. Szervezeti kérdések

Szakszervezetünk az 1989-ben elfogadott alapszabály szerint tevékenykedik. Ennek megfelelően a szakszervezet tisztségviselői az alapszervezetekben, a tagozatokban és az elnökségben végzik tevékenységüket, és ezeken a szinteken illetve helyszíneken érvényesülnek és érvényesíthetők a különböző szakszervezeti jogok.

A tagozatok között aktív és rendszeres tevékenység a zenepedagógus tagozatban.

Az elnökség a küldöttértekezlet számára jelentős alapszabály módosítási javaslatot terjeszt be. Ennek fő oka az új Polgári Törvénykönyv rendelkezéseinek átvezetése, illetve alkalmazása.

Elnökségünk – együttműködve az EJI Zenei Jogdíjbizottságával – 2007-ben megalapította a MAGYAR ZENE - ÉS TÁNCMŰVÉSZET KIEMELKEDŐ ELŐADÓMŰVÉSZE címet, melynek alapján a címet viselő nyugdíjas tagjaink rendszeres nyugdíj-kiegészítő segélyben részesülnek. A cím viselői közül sajnos többektől végső búcsút vettünk, és helyettük a szakszervezet Önszegélyző Alapjának Szabályzata szerint új díjazottakat választott az erre illetékes testület.

3.6. Gazdálkodás

Szakszervezetünk gazdálkodása egy igen összetett szervezet működését tükrözi. Szakszervezetünk tevékenységében olyan jelentős tételek jelennek meg szolgáltatásként, feladatként, amelyek – jogilag nem mindig, de gyakorlatilag igen – szorosan összekapcsolják tevékenységünket a Művészeti Szakszervezetek Szövetsége gazdálkodásával. Ilyen szolgáltatások és tevékenységek többek között az OSZK, a Kőbányai Zenei Stúdió, az MZTSZ Stúdió, a lapkiadás, a vidéki irodahelyiségek, az üdülők, a székház működtetésével összefüggő gazdálkodás, hogy csak néhányat említsünk ezek közül. Az MZTSZ gazdálkodásának jogszerűségét – noha erre jogszabály szakszervezetünket nem kötelezi - 1999 óta független könyvvizsgáló ellenőrzi.

Az MZTSZ titkárságának létszáma az előző küldöttértekezlet óta nem változott.

**Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete
eredmény kimutatás (Ft-ban)**

	2009	2010	2011	2012	2013	Mindösszesen
BEVÉTEL						
Nyitó pénzkészlet	17 007 266	6 980 471	13 473 716	66 232 409	17 975 466	121 669 328
Tagdíj	25 876 382	23 681 467	26 032 591	23 667 379	22 720 462	121 978 281
Parlandó árbevétel	1 034 037	679 696	595 029	85 971		2 394 733
Vizsgáztatás árbevétel		75 000	145 000	185 000		405 000
Egyéb árbevétel	752 701	171 335	154 400	119 215	1 700 785	2 898 436
Támogatások						
Normatív	40 980 640	36 206 010	40 457 797	36 423 010	43 593 502	197 660 959
Oktatási Minisztérium	500 000					500 000
Oktatásért Közalap.			500 000			500 000
EJI	37 957 000	30 450 000	80 250 000	920 920	51 317 273	200 895 193
Magánszemély	300 000				9 515 602	9 815 602
NKA Parlandó	1 800 000	1 800 000	1 650 000	1 350 000	2 400 000	9 000 000
Szófia Stúdió			9 387 500	426 000		9 813 500
Egyéb támogatás	2 959 900	1 735 347	562 500	1 700 000	900 000	7 857 747
Adó túlfiz. vissza (OSZK)	446 000	293 528				739 528
Egyéb bevétel	14 692	2 349	30 033	513	1 062	48 649
Kamat bevétel	165 321	143 094	137 861	1 302 108	214 468	1 962 852
Záró pénzkészlet	-6 980 471	-13 473 716	-66 232 409	-17 975 466	-21 562 670	-126 224 732
Bevétel összesen	122 813 468	88 744 581	107 144 018	114 437 059	128 775 950	561 915 076
Elhatárolás			-54 500 000	54 500 000		
			52 644 018	168 937 059		
KIADÁS						
Anyag ktg.	809 744	340 482	805 971	367 547	418 171	2 741 915
Anyag jellegű szolg.	22 718 669	7 314 788	10 902 292	11 542 772	2 759 886	55 238 407
Egyéb szolg.	6 557 358	4 459 210	6 024 854	4 152 176	1 718 664	22 912 262
Bérbérlés	19 524 539	26 051 024	21 706 500	18 552 667	17 615 000	103 449 730
Személyi jell. ktg.	22 765 040	19 301 484	21 495 757	41 599 281	39 965 837	145 127 399
- ebből tiszteletdíj	1 800 000	1 680 000	1 680 000	1 680 000	1 680 000	8 520 000
- ebből segély	12 291 328	10 980 000	12 710 000	35 214 000	33 452 001	104 647 329
Bérbérlés	7 339 421	7 744 110	6 935 218	5 776 880	5 339 357	33 134 986
Közbiz. norm. átadás	41 257 947	27 806 010	36 333 797	35 389 196	42 151 180	182 938 130
Egyéb ráfordítás	114 717	982 977	171 573	6 133 562	6 920 877	14 323 706
Kiadás összesen	121 087 435	94 000 085	104 375 962	123 514 081	116 888 972	559 866 535
Eredmény (bevétel-kiadás)	1 726 033	-5 255 504	-51 731 944	45 422 978	11 886 978	2 048 541

3.7. A szakszervezet szervezeti részei, szolgáltatásai

3.7.1. A Magyar Élőzene (M.É.Z.) nonprofit Kft és az Országos Szórakoztatózenei Központ

A Magyar Élőzene (M.É.Z.) nonprofit Kft (korábban közhasznú társaság) alapítója a szakszervezet elnöksége, az alapítás éve 2005. A M.É.Z. Kft alapfeladata a művészfoglalkoztatás, és emellett a cég keretei között működik a Dalok.hu zenei portál, zeneáruház is.

Az Országos Szórakoztatózenei Központ az MZTSZ elnöksége közvetlen irányításával működő önálló jogi személyiséggel nem rendelkező, országos hatókörrel tevékenykedő, megyei és regionális kirendeltségekkel, képviselőkkel rendelkező önállóan gazdálkodó

intézmény.

3.7.2. A Kőbányai Zenei Stúdió és az MZTSZ Stúdió (Szófia u.)

Az MZTSZ Kőbányai Zenei Stúdió Művészeti Szakképző Iskola 1998 óta - amikor szakszervezetünk elnöksége megalapította, és az óta fenntartja - működik, mint államilag elismert, a szakképzés rendszerében a könnyű műfaj művészeit képző középfokú oktatási intézmény, amelyben a tanulók középfokú és emelt szintű végzettséget szerezhhetnek. A szakképző iskola az elmúlt évben ünnepelte fennállásának tizenötödik évfordulóját. Volt növendékeink közül számosan meghatározó zenészei, énekesei nem egy, a legelső vonalba tartozó együtteseknek. Az iskola elismertségnek örvend szakmában, sokan felismerték a magas színvonalú szakmai munka értékeit. Budapest Főváros Önkormányzata 2012 decemberében „BUDAPEST-MÁRKA” díjban részesítette az intézményt.

Az iskola támogatásában a szerzői jogi törvény korábban részletesen taglalt módosítása miatt 2012-től súlyos támogatási hiány jelentkezett. Ennek megoldása érdekében radikális intézkedéseket (létszámleépítés, 15-20%-os bércsökkenés) kellett hozni, illetve jelentős segítséget kaptunk a Kormány rendkívüli, 30 millió forintos támogatásával. Így sikerült túlélni a 2012-2013-as tanévet. 2013. szeptember 1-vel a fenntartó szakszervezetünkkel szakképzési megállapodást kötött Budapest Főváros Kormányhivatala, amely megállapodást az elmúlt hetekben módosította 2019. augusztus 31-éig szólóan. A jelenlegi – az új köznevelési törvényen alapuló – költségvetési támogatás megnyugtató módon biztosítja az iskola működéséhez szükséges forrásokat.

3.7.3. Lapkiadás, honlap

Elnökségünk adja ki a 2013-tól csak internetes formában megjelenő PARLANDO című zenepedagógiai folyóiratot, amely évente hat alkalommal, jelenik meg a www.parlando.hu címen.

A Magyar Szimfonikus Zenekari Szövetséggel közösen adjuk ki húsz éve a Zenekar című, évi nyolc alkalommal, több, mint 2 000 példányban megjelenő folyóiratot.

Szakszervezetünk internetes honlapja is működik a www.mztsz.hu címen.

3.7.4. Üdültetés, segélyezés és egyéb szolgáltatások

A teljesen átépített és felújított, télen is üzemelő Zamárdi üdulőben megfelelő színvonalon, továbbra is biztosítunk kedvezményes feltételek mellett üdulési lehetőséget a tagság, különösen a családok számára.

Az üdulési lehetőségek további száma változatlan: a hévízi és a balatonfüredi téli – nyári üzemelésű, teljesen felszerelt önellátós magas színvonalú, de tagjaink számára mérsékelt áron igénybe vehető apartman biztosít pihenési lehetőséget.

Szakszervezetünk változatlanul segélyekkel is (szociális, szülési, temetési) igyekszik a rászorultak szociális helyzetén javítani.

Szakszervezetünk elnöksége megállapodva az egyik mobil szolgáltatóval a szakszervezeti tagok részére ún. flottát épített ki. A flotta rendkívül kedvező tarifájú szolgáltatásai mellett a tagság és szakszervezet, illetve a tagság egymás közötti kapcsolattartását, információcseréjét hivatott szolgálni.

Köszönet illet meg mindazokat, akik segítették és támogatták tevékenységünket: a szakszervezet tisztségviselőinek és tagságának, a szakszervezet munkatársainak, szövetségeseinknek, valamint azoknak a partnereknek, munkatársaknak és vezetőknek, akik hozzájárultak eredményeinkhez, és megkülönböztetett köszönet azoknak, akik az elmúlt negyedszázadban szolgálták a szakszervezeti közösség ügyeit.

Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete
elnöksége